

Dr. Sándor Attila*:
A banktitok védelme fontosabb, mint valaha

Az online csalások, kibertámadások időszakában egyre fontosabbá válik személyes és bizalmas banki adataink védelme. A GDPR és a magyarországi törvényi szabályrendszer időtálló módon védelmezi az ügyfeleket, egyúttal a pénzügyi stabilitást is. Alapvető elvárás a pénzügyi intézmények felé a titokvédelmi előírások szigorú betartása, hiszen ez egyúttal azok hírnevét, a digitális és fizikai biztonságot is szavatolja.

Magyarország Alaptörvénye nem nevesíti a banktitkot, hanem – többek között – a magánéletre és a személyes adatok védelmére vonatkozó általános elveket rögzít. Így mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. Ahhoz is, hogy személyes adatai megvédjék.

Közvetve ezen jogelvek adják a banktitok védelmének jogi alapját. A banktitok védelme a magánülethez való alkotmányos alapjog része, összefügg a személyes adatok védelméhez való alapjoggal, és külön törvény is rendelkezik arról. A banktitok jogszabályi védelme alapvető fontosságú a pénzügyi intézmények ügyfelei bizalmának fenntartásához és a jogbiztonság garantálásához.

Az unió és hazánk is leverte a titokvédelem jogi cölöpjeit

A banktitokkal kapcsolatos hatályos jogi szabályozás kiindulópontja az uniós [Általános Adatvédelmi Rendelet](#) (GDPR). Ez – az EU Alapjogi Chartájában és az EU működéséről szóló szerződéssel összhangban – a tagállami pénzügyi intézmények számára is alapvető kötelezettséggként írja elő az ügyfelek személyes adatainak biztonságos tárolását és kezelését, és azt, hogy azokat csak akkor oszthatják meg, ha ahhoz az ügyfél hozzájárul, vagy ha jogszabály így rendeli.

A banktitok – amint azt a [Büntető Törvénykönyv](#) is nevesíti – önálló gazdasági-pénzügyi titokfajta, hazai szabályozási környezetét a [hitelintézeti törvény](#) (Hpt.) biztosítja. A GDPR és az adatkezelő pénzügyi intézményekre irányadó Hpt. a banktitok szempontjából egymást kiegészítő jogi normák. A banktitok fogalmát és részletszabályait tartalmazó Hpt. speciális szakmai szabályrendszere – folyamatos fejlődése révén – [időtálló módon](#) biztosítja a pénzügyi intézmény ügyfelére vonatkozó, a pénzügyi intézmény kezelésében lévő személyes és pénzügyi adatok védelmét, bizalmas kezelését, tiltva a banktitokkörbe tartozó adatok jogosulatlan felhasználását.

A törvény alapján minden, a pénzügyi intézmény (és közvetítője) ügyfelének személyére, adataira, pénzügyi helyzetére, üzleti kapcsolataira, számláira, szerződéseire és azok körülményeire vonatkozó, a pénzügyi intézmény (közvetítőjének) rendelkezésére álló tény, adat és információ banktitoknak minősül.

Ügyfél nemcsak az, aki ténylegesen szerződéses kapcsolatban áll a pénzügyi intézménnyel, hanem az is, aki az intézménnyel való kapcsolatfelvétel során adatot szolgáltatott (például egy kezes hiteligenylés során), tekintet nélkül arra, hogy az igénybevétel végül megvalósult-e. A banktitok időbeli korlátozás nélkül áll fenn, vagyis a szerződés megszűnését követően is titokként kell kezelni az ügyfélre vonatkozó adatokat.

A törvény meghatározza továbbá, hogy milyen körben és feltételekkel adható ki a banktitok és mi nem jelenti a banktitok sérelmét.

A banktitok főszabályként harmadik félnek csak az ügyfél (vagy törvényes képviselője) kifejezett, írásbeli hozzájárulásával adható ki. A pénzügyi intézmény e nélkül kizárólag meghatározott esetekben jogosult vagy köteles adatot szolgáltatni. Miközben tehát a szabályozás egyrészt védi az ügyfelek magánszféráját és pénzügyi titkait, másrészt szigorúan korlátozott körben lehetővé teszi, hogy egyes állami szervek, szervezetek, sőt akár – nemzetközi együttműködés keretében – külföldi felügyeleti hatóságok jogszerű célok érdekében hozzáférjenek a szükséges információkhoz.

A Hpt. szerinti számos kötelező – a banktitok sérelmével nem járó – adattovábbítási esetben a pénzügyi intézménynek nincs mérlegelési lehetősége. A bűnüldözés, a nemzetbiztonság, a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem, valamint a pénzügyi rendszer stabilitásának fenntartása olyan kiemelt közérdekek, amelyek igazolják a titoktartás korlátozását.

Különös szabályok vonatkoznak továbbá bizonyos súlyos bűncselekményekkel vagy bennfentes kereskedelemmel, piacbefolyásolással kapcsolatos gyanú esetére. Az ezekhez kötődő hatósági adatigényléseknél az ügyfél hozzájárulásának hiánya úgyszintén nem jelent akadályt.

Az ügyfél alapvetően jogosult arra, hogy tájékoztatást kapjon banktitkai kiadásáról, ám kivételes esetekben a pénzügyi intézménynek mellőzni kell azt. Ez leginkább azt biztosítja, hogy bűnüldözési és nemzetbiztonsági érdekek ne sérüljenek.

A pénzügyi intézményeknek továbbá jogszerű lehetőségük van a banktitoknak minősülő adatokat a saját jogos üzleti érdekükből is továbbítani a követeléseik értékesítése vagy érvényesítése során (vagyis akkor, ha az ügyfél előzőleg megszegte a velük kötött szerződést).

Össességében a tartós és általános jogi védelemben részesülő banktitok kizárólag jogszerű keretek közt, az ügyfél hozzájárulásával – vagy kivételes esetekben a nélkül – kerülhet harmadik félhez. Ez hozzájárul a pénzügyi szektor iránti bizalom fenntartásához, miközben lehetővé teszi a pénzügyi és közbiztonsági érdekek érvényesítését is. A szabályozás így egyensúlyt teremt az ügyfél adatainak védelme és az állam legitim érdekei között.

Az online csálók és kiberbűnözők is a banktitkokat akarják

A banktitok védelmének fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni a digitális térben elkövetett pénzügyi visszaélések, online csalások és kibertámadások világában, amikor egyre kifinomultabb módszerekkel próbálják megszerezni az ügyfelek bizalmas adatait. A digitális pénzügyi szolgáltatások elterjedésével és az átalakult fogyasztói szokások mellett jelentősebb annak kockázata, hogy illetéktelenek férnek hozzá a banktitkokhoz.

Az online csalások körében gyakori az adathalászat, amikor hamis e-mailekkel, sms-ekkel vagy telefonhívásokkal próbálják rávenni az ügyfeleket a banktitkaik kiadására. Ugyanilyen veszélyesek a pénzügyi intézmények hivatalos internetes felületét a megtévesztésig utánozó, meghamisított weboldalak, továbbá a kártékony programokkal (rosszindulatú alkalmazásokkal) végrehajtott támadások is, amelyekkel az óvatlan felhasználók számítógépén vagy telefonján keresztül szerzik meg a titokkörbe tartozó adatokat.

A pénzügyi rendszer biztonságának és az ügyfelek pénzügyi tudatosságának növelésére életre hívott [KiberPaizs](#) együttműködés a visszaélésekkel veszélyeztetett banktitok védelmét is szolgálja. Ha a titokvédelem sérül, akkor az ügyfelek kiszolgáltatottá válnak a pénzügyi csalásoknak és a piaci szereplőket anyagi károsodás éri, egyidejűleg a pénzügyi szolgáltatók jó hírneve is kárt szenved. Ezért a banktitok védelme nem csupán jogi követelmény, hanem a digitális biztonság egyik

alapfeltétele. A titoktartási szabályok maradéktalan betartása, a korszerű technológiai védelmi intézkedések alkalmazása, valamint az ügyfelek pénzügyi és felhasználói tudatossága, felkészültsége együttesen alkotják a banktitkot védő hálót.

A bankoknak a fizikai térben is figyelniük kell

Hogy ne csak az online térben, hanem a mindennapokban is tisztában legyünk pénzügyi adataink biztonságának fontosságával, képzeljük bele magunkat az alábbi élethelyzetbe:

Életünk egyik fordulópontját jelentő hitelfelvételünket intézzük a bankfiókban, ahol épp lakáskölcsön-szerződésünk dokumentációját állítják össze. Az általunk már aláírt szerződés példányokat a fióki hiteltanácsadónk is ellátja a kézzel, majd azok egy másik, aláírásra jogosult ügyintézőhöz kerülnek át. A szerződések – amelyeknek rendszerint az első oldala is tartalmaz banktitkokat és személyes adatainkat is – e banki munkatárs asztalán fekszenek. Ő viszont még az odaérkező fiókvezetővel vált néhány szót.

Pultjánál viszont ekkor épp egy másik ügyfél ül, aki a várakozás közben az – igaz, neki fejjel lefelé – oda letett papírjainkra néz és az elválasztó üvegen át érdeklődően bele is olvas azokba. Így megtudhatta nevünk, elérhetőségünk, és azt is, hogy milyen és mekkora mértékű pénzügyi szolgáltatást veszünk igénybe a banktól. Természetesen illetéktelen harmadik személyként banktitkainkat nem lett volna szabad számára hozzáférhetővé tenni. Banktitoksértő helyzet alakult ki, függetlenül attól, hogy további érdeksérelem nem következett és nem valósult meg bűncselekmény.

Kiemelten fontos, hogy előbbi fiktív eseménysortól eltérően a piaci szereplők kockázattudatos módon kezeljék banktitkainkat, és belső szabályrendszerük, eljárásaik mindenkor összhangban legyenek a titokvédelem megfelelő jogi garanciát jelentő elvárásaival.

Ezzel elkerülhetők a titokvédelmi érdeksérelem lehetséges helyzetei is.

**A szerző a Magyar Nemzeti Bank Pénzpiaci jogértvényesítési főosztályának jogi tanácsadója*

„Szerkesztett formában megjelent 2025. október 20-án a Mfor.hu oldalon.”